

Brabantse Uitkeringsgerechtigden Samen Burgerkracht Uit Samenwerking.

Brabantse Koepelorganisatie BUS, Hoefstraat 175, 5014 NK Tilburg
Contacten: per e-mail: info@debus.nl en voor info: web: www.debus.nl

---

Gemeenten moeten zorgen voor 'gezonde generatie' in 2040

Een gezonde generatie in 2040 met weerbare mensen in een gezonde omgeving, vanuit een sterk sociale basis: dat is het doel van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), door het ministerie van Volksgezondheid in samenwerking zorgverzekeraars en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Gemeenten krijgen hiervoor extra middelen om dit waar te maken.

In het GALA staan afspraken om slim samen te werken aan meer gezondheid, preventie en een sterke sociale basis. Het akkoord verlegt de focus van ziekte en zorg naar gezondheid en preventie. De drie huidige demissionaire ministers van VWS ondertekenden het akkoord samen met de VNG, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Geneeskundige Hulpverlening in de Regio Nederland (CHOR). De activiteiten in het akkoord moeten elkaar zoveel mogelijk versterken. Zo kan gezamenlijk bewegen in het kader van valpreventie tevens helpen eenzaamheid en overgewicht te voorkomen.

Van jong tot oud:

Het doel van de afspraken is bevorderen en behouden van de fysieke en mentale gezondheid van mensen, vanaf het prille begin. Bij de jeugd ligt de nadruk op méér sporten, gezonde voeding en bewegen.

Verminderen van gezondheidsachterstanden, vraagt daarbij extra aandacht. Bijvoorbeeld via het programma **Kansrijk Start**. Dit zet in op goede begeleiding en ondersteuning voor de eerste 1000 dagen van kinderen die opgroeien in een kwetsbare situatie.

Voor volwassenen en ouderen wordt moet een gezonde fysieke leefomgeving uitnodigen tot bewegen en ontmoeten, een gezonde leefstijl en het versterken van de mentale weerbaarheid en gezondheid. Ook valpreventie en (behoud van) de vitaliteit van het toenemend aantal ouderen staat op de agenda.

Waar staat het programma: Kansrijke Start voor:

Hierbij dienen te worden betrokken, aldus vastgelegd in het programma Kansrijk Start, een lokale coalitie, waarin de gemeenten een stimulerende rol vervult en als doel: laten inzetten op een sterke samenwerking tussen professionals in het medisch en sociaal domein en het informeel netwerk en om lokale of regionale coalities op te zetten of te versterken. Inmiddels zijn er al vele gemeenten lokale verbonden gevormd waarin de zorgsector, medewerkers van gemeenten en de rest van het sociaal domein samen optrekken. Het actieprogramma Kansrijke Start is sinds 2018 actief en richt zich op de eerste 1000 dagen in het prille leven, ondersteuning van (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie. Gemeenten en zorgverzekeraars kunnen de handreiking onder meer gebruiken en afspraken binnen de keten maken. Die zijn nodig om gezinnen in een kwetsbare situatie structureel en duurzaam zorg, hulp en ondersteuning te bieden. Er dienen afspraken te worden gemaakt binnen de keten. Die moeten leiden tot een ketenaanpak. De meeste lokale en regionale coalities zijn al vormgegeven. De handreiking is er daarom ook om dit proces te continueren, te versterken en te borgen. Er moeten afspraken worden gemaakt op: uitvoeringsniveau, organisatieniveau en bestuursniveau.

Middelen voor gemeenten:

De drie ministers van VWS informeerden de Tweede Kamer per brief over de specifieke uitkering aan gemeenten voor de uitvoering van de afspraken zoals in het programma Kansrijke Start is vastgelegd. Het totale bedrag voor onder andere lokale preventieactiviteiten en gezondheidsbevordering, komt op ca. 300 miljoen euro per jaar uit. Daarnaast is er een integraal Zorgakkoord (IZA) afgesproken dat er voor gemeenten jaarlijks maximaal 150 miljoen euro structureel beschikbaar is voor concrete plannen om de IZA - doelen te realiseren. Regionale samenwerking tussen zorgverzekeraars en gemeenten maakt daar een belangrijk onderdeel van uit. In plaats van 15 verschillende regelingen is er voor gemeenten nu één brede specifieke uitkering (SPUK). Hier kunnen gemeenten geld aanvragen en verantwoorden voor plannen die onder het GALA vallen als onder het Hoofdlijnen Sportakkoord II.

Doelen en afspraken:

Het kabinet kent aan gemeenten een belangrijke rol spelen. In de brief wordt uitgelegd welke doelen dit zijn, en wat dit voor gemeenten betekent of wat er van hen wordt verwacht. Denk aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden en verschillen. Hierbij wordt onder andere programma Kansrijke Start genoemd, voor een goede start in de eerste duizend dagen van een kind.

'Met het GALA geven we invulling aan de ambitie uit het coalitieakkoord om in elke gemeente een lokale coalitie kansrijke start in te voeren. De verdeling van de SPUK - middelen over gemeenten wordt gebaseerd op inwonertal en het aantal inwoners met gezondheidsachterstanden (gebaseerd op inkomensniveau en opleidingsniveau). Gemeenten worden hiermee in staat gesteld om met prioriteit in te zetten op de inwoners, buurten en wijken waar sprake is van achterstanden.

Bij het doel voor een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, is afgesproken dat gemeenten zorgen voor de inzet van gezondheidsdeskundige kennis bij hun besluitvorming over de fysieke leefomgeving. En bij het doel van het vitaal ouder worden, geeft het GALA invulling aan de ambitie in het coalitieakkoord op het gebied van valpreventie. "Gemeente gaan valpreventieprogramma's aan (laten) bieden voor hun inwoners van 65 jaar en ouder en er zijn afspraken gemaakt over de ketensamenwerking met zorgverzekeraars'.

Noot vanuit BUS:

Dat er vanuit de overheid is gedacht over begrippen als vitaliteit en oud gezond worden en blijven daar is totaal niets mis mee. Echter dat dit zo wordt georganiseerd in de aanpak zoals in het programma Kansrijke Start staat omschreven, dat roept bij BUS de nodige vraagtekens op.

Er wordt vooral ingezet op kwetsbare inwoners. ouders van kinderen in de 1e 1000 dagen van het prille leven, inwoners met gezondheidsachterstanden, inkomensniveau en opleidingsniveau. In deze wijze van te werk gaan, kan BUS niet anders dan vaststellen dat er vanuit de aanpak vooral mensen worden gestigmatiseerd en gelabeld. Dat is waar burgers niets van willen weten. Hopelijk komt er ook geen beleid vanwaar uit "drang en dwang" onderdeel van de aanpak gaat worden. Want dan verliest de mens zijn waardigheid.

Ook de aanpak voelt aan als betuttelen, niet om mensen te helpen maar om kosten te drukken.

BUS maakt op, na het lezen van het programma Kansrijke Start, dat dit programma op een positieve wijze is samengesteld, om professionals aan het werk te zetten en te laten samenwerken dat kan niet anders dan betekenen dat er verschillende partijen achter de voordeur komen kijken en daarmee de privacy van burgers in het geding kan komen. Eerst moesten mensen zelfredzaam worden, regie over hun eigen leven vorm gaan geven en participeren in de samenleving nu komen allerlei instanties in beeld en gaan zich bemoeien met wat goed is voor de kwetsbare burger middels een scala van organisaties die belang hebben bij het waarmaken voor wat ze opgedragen krijgen om zo verzekerd te zijn dat daarvoor ook financiële middelen beschikbaar worden gesteld. BUS weet niet of wij burgers op een dergelijke aanpak, zienswijze zitten te wachten en al helemaal niet omdat te nadrukkelijk het hier gaat om de kosten in de zorg te drukken.

Daar zijn volgens BUS ook andere methodes voor te vinden, haal de managers-lagen uit de instellingen en organisaties van zorgverleners, stop met het bouwen en investeren in gigantische gebouwen en aanschaf van luxueuze interieur en maak dat geld vrij voor waar de zorg is bedoeld te weten: Zorg verlenen, de menselijke maat toepassen: Wat heeft de burger nodig, wat kunnen de zorgverleners hierin betekenen en hoe gaan we het voor de burger regelen en laat de burger regie over zijn eigen leven in goede banen leiden, dat zou ons advies in deze zijn. BUS zal zeker de ontwikkelingen op de voet trachten te volgen en daar waar er aanleiding toe is, zich als belangenbehartiger opstellen.

Tilburg: 07.122.2023

Bestuur BUS